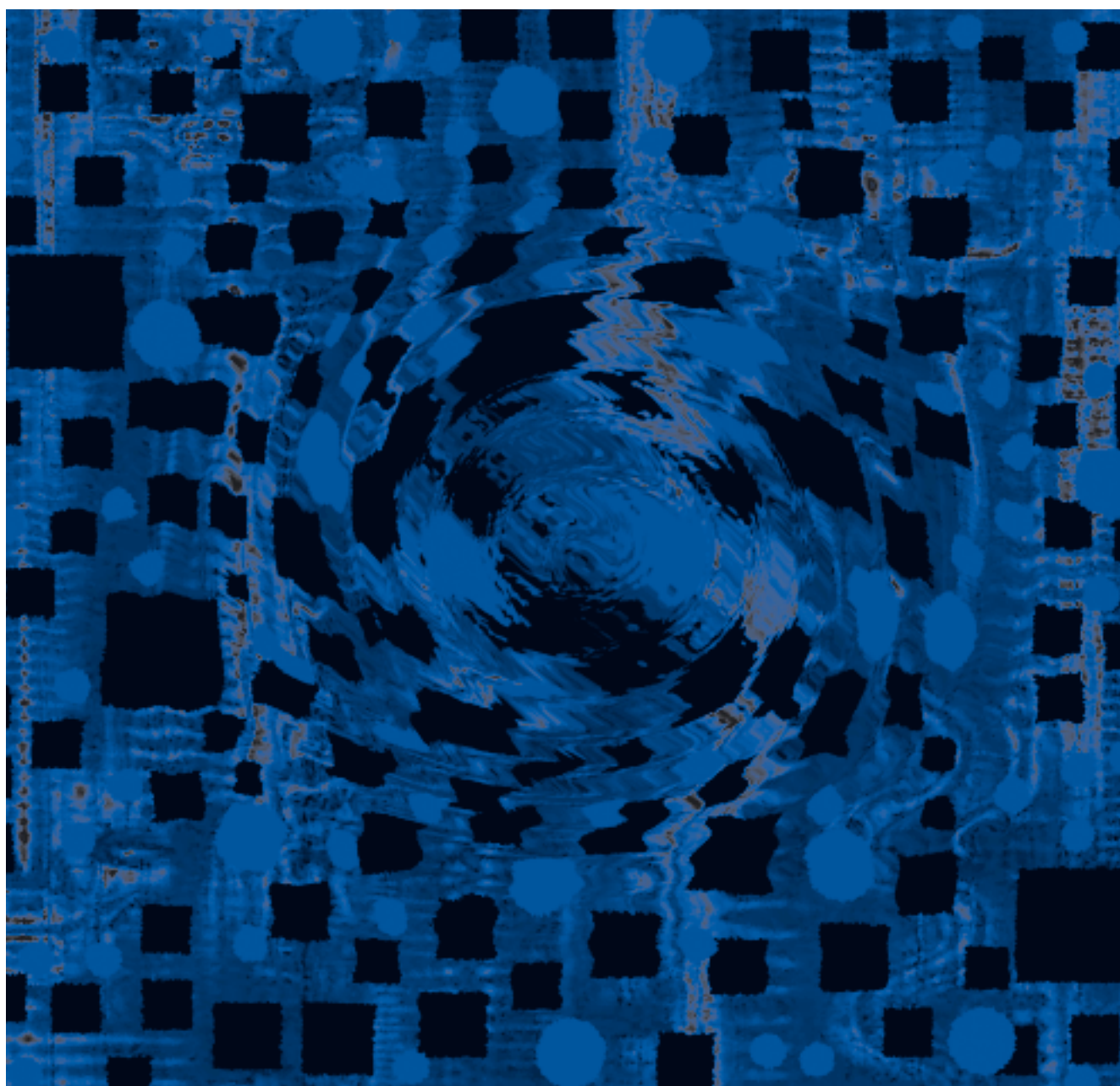

L I S T Y

OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

DUBEN 03 ČÍSLO 4 ROČNÍK II

Cyril Kučera 2003

Dům roku 2002 (2) 6. rámcový program EU (3) Smlouva s univerzitou v Egeru (4) Nejde jen o prevenci úrazů (6) Ze života univerzity (7) Ze zasedání kolegia rektora (8) Studentská vrátka (9) Dubnová zastavení - aprílové počasí (11)

Univerzita třetího věku zahájila výuku

Vedení Zdravotně sociální fakulty ve spolupráci s rektorem Ostravské univerzity zahájilo výuku nově založené Univerzity třetího věku v Třinci. Iniciativa místostarostky města RNDr. Věry Palkovské, ve spolupráci s univerzitou, tak vytvořila velmi zajímavý program. Podílí se na něm špičkoví pracovníci jednotlivých fakult Ostravské univerzity. Odbornými garanty jsou za Zdravotně sociální fakultu prof. MUDr. Anton Pelikán, DrSc., za Přírodovědeckou fakultu doc. RNDr. Dalibor Dvořák, CSc., za Pedagogickou fakultu doc. RNDr. Jana Kapounová, CSc., za Filozofickou fakultu doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc. Organizací

výukového programu byla pověřena Zdravotně sociální fakulta. Každý ze čtyř semestrů je věnován samostatnému tematickému celku. V letním semestru 2003 je výuka zahájena blokem přednášek na téma „Pohled na zdraví a nemoc v novém miléniu“.

Dne 27. 3. 2003 proběhla v Kulturním domě v Třinci slavnostní imatrikulace nových studentů za účasti rektora Ostravské univerzity doc. Ing. Petra Pánka, CSc., děkana Zdravotně sociální fakulty doc. MUDr. Jaroslava Horáčka, CSc., proděkanky pro studium RNDr. Hany Sochorové, PhD., a předsedy Akademického senátu OU JUDr. Antonína Blahuty. Zájem o studium potvr-

zuje i vysoký počet přihlášených účastníků, kterých je 137. Po projevech rektora, děkana Zdravotně sociální fakulty OU a místostarostky města Třince složili noví studenti imatrikulační slib. Slavnostní akt byl doplněn vystoupením studentky 3. ročníku Institutu pro umělecká studia OU Markéty Ondruškové, která za klavírního doprovodu Mgr. Pavla Motlocha zazpívala písně Schneidera-Trnavského.

- JH -

DŮM ROKU 2002

Ve snaze neustále zvyšovat úroveň stavební kultury na správním území města Ostravy vyhlásilo Statutární město Ostrava stejně jako v předcházejících letech soutěž „Dům roku“. Soutěž byla vyhlášena pro investory nových objektů a objektů rekonstruovaných a dokončených v letech 2001 a 2002.

Ve stanoveném soutěžním období Ostrav-

ská univerzita dokončila a kolaudovala objekt na ulici Chittussiho 10 ve Slezské Ostravě. Bylo proto morální povinností investora přihlásit tuto stavbu do soutěže a prezentovat tím na veřejnosti úsilí o vybudování špičkového vzdělávacího komplexu s moderními výukovými prostorami včetně příslušného zázemí.

Dle sdělení Hlavního architekta Statutárního města Ostravy bylo do soutěže o dům roku 2002 přihlášeno 14 staveb. Přes takto silnou konkurenci byla nová budova PŘF OU ohodnocena druhým místem za „Domem knihy LIBREX“.

Tento úspěch dokazuje, že Ostravská univerzita jde ve své snaze o vybudování moderního vysokoškolského vzdělávacího komplexu správným směrem a naplněním rozvojového programu dosáhne svého vysoko postaveného cíle.

J. PLEVA

FF OU volila nového děkana

Na setkání akademické obce FF OU, které se uskutečnilo 2. dubna 2003, představili své vize o další budoucnosti Filozofické fakulty OU tři kandidáti na funkci děkana: dosavadní proděkan pro vědu a výzkum doc. PhDr. Tomáš Krejčík, CSc., vedoucí katedry slavistiky doc. PhDr. Eva Mrhačová, CSc., a vedoucí katedry bohemistiky PhDr. Eva Jandová, Ph.D.

Akademický senát Filozofické fakulty OU na svém zasedání 15. dubna 2003 zvolil novou děkankou doc. PhDr. Evu Mrhačovou, CSc.

- JV -

6. RÁMCOVÝ PROGRAM EU

V lednu tohoto roku se na OU konal seminář k 6. rámcovému programu EU. Z vysoké účasti bylo možno usuzovat, že o danou problematiku je mezi naší akademickou obcí zájem. Na semináři vystoupili ing. Hana Santariusová, Mgr. Martin Malčík a prof. Erika Mechlová. Přestože účast byla poměrně slušná, na semináři byla pouze nepatrná menšina pracovníků OU. O tomto programu by však měli být informováni všichni, bez ohledu na to, zda hodlají v rámci tohoto programu podat projekt, zúčastnit se ho jen jako spoluřešitelé či v jiné formě, nebo se ho zúčastnit nehodlají. Tato aktivita totiž ovlivní v nejbližší budoucnosti podstatnou část evropské vědy. Proto přinášíme základní informaci i do Listů a dohodli jsme se, že příspěvky i s důležitými internetovými adresami budou zveřejněny na univerzitních webových stránkách. To bylo splněno, a tak je problematika projednávána na semináři dnes přístupná celé naší akademické obci.

Co to 6. rámcový program je? Jedná se o program Evropské unie, zaměřený na podporu vědy, výzkumu a rozvoje technologií na bázi mezinárodní spolupráce. Navazuje na úspěšný 5. rámcový program, kterého se zúčastnila i ČR a v jejím rámci i naše univerzita. Na rektorátě fungovalo informační centrum programu a tým Mgr. Veselského ze Zdravotněsociální fakulty se jako jeden ze 30 partnerů ze 14 evropských zemí zapojil do řešení projektu francouzské Ecole Supérieure de Travail Social „Evropské centrum zdrojů pro výzkum sociální práce (CERTS)“.

Obecným cílem nového, 6. programu je zlepšit úroveň evropské vědy tak, aby byla konkurenceschopná ve srovnání s USA a s Japonskem. Jedním z konkrétních cílů je vznik společného Evropského výzkumného prostoru (European Research Area - ERA). Program je určen pro vědecké instituce, týmy, ale i jednotlivce především ze zemí EU a ze zemí kandidátských včetně ČR. Pro tyto země neplatí žádná omezení. Pro ostatní svět mohou být uplatněna některá omezení, ale obecně lze říci, že 6. rámcový program není uzavřen pro žádnou zemi a pro žádného vědce na světě. Celkový rozpočet programu je 17,5 mld €.

6. rámcový program se skládá ze 3 bloků:

1. Integrace evropského výzkumu
2. Strukturování Evropského výzkumného prostoru
3. Posilování základů Evropského výzkumného prostoru.

Blok integrace má 7 tematických priorit:

1. Vědy o živé přírodě, genomika a biotechnologie pro zdraví
2. Technologie informační společnosti

3. Nanotechnologie a nanovědy, inteligentní multifunkční materiály, nové výrobní procesy a zařízení
4. Letecký a kosmický výzkum
5. Kvalita a nezávadnost potravin
6. Udržitelný rozvoj, globální změny a ekosystémy
7. Občané a vládnutí ve znalostní společnosti.

Kromě toho obsahuje 4 specifické aktivity:

1. Výzkum na podporu politik (Evropských společenství)
2. Nové a vznikající vědy a technologie
3. Podpora malým a středním podnikům
4. Specifické aktivity pro mezinárodní spolupráci.

Blok Strukturování Evropského výzkumného prostoru zahrnuje výzkum a inovace, lidské zdroje a mobility, výzkumnou infrastrukturu a rozvoj strukturálních vazeb mezi institucemi a dialog mezi vědeckou komunitou a veřejností.

Třetí blok Posilování základů Evropského výzkumného prostoru obsahuje takové akce jako podpora koordinace aktivit na národní a evropské úrovni a společný vývoj výzkumných a inovačních politik.

Typy projektů, kterými se program jako celek realizuje, jsou v evropské terminologii nazývány nástroje. Některé nástroje lze použít jen v určitých typech výzkumných cílů. Obecně mezi nástroje patří Síť excellence (Nets of Excellence - NoE), Integrované projekty (IP), Specifické projekty cílově orientovaného výzkumu (Specific Targeted Research Project - STREP), Specifické projekty cílově orientovaných inovací (Specific Targeted Innovation Project - STIP), Koordinované akce (Co-ordinated Action - CA), Specifické podpůrné akce (Specific Support Action - SSA), Specifické výzkumné projekty pro malé a střední podniky (Specific Research Project for Small and Middle Enterprises - SRP SME), Specifické akce na podporu výzkumné infrastruktury (Specific Action for Support of Research Infrastructure - SAARI) a Akce Marie Curie na podporu mobility, školení, výměny zkušeností a uznání excellence.

Rozměry předpokládaných projektů jsou obrovské. Např. Síť excellence jsou mnohostranné projekty určené minimálně pro 3 různé členské nebo kandidátské země, ale doporučuje se, aby jich byl alespoň dvojnásobek. Mělo by do nich být zařazeno několik set výzkumníků. To je na první pohled meta, která je pro OU nedosažitelná. 6. rámcový program je však konstruován tak, aby kvalitní vědce přitahoval a ne aby je odrazoval.

Do těchto megaprojektů se tedy mohou zapojit formou řešení dílčích otázek i menší týmy a dokonce i jednotlivci (např. do mobilní akce Marie Curie).

Loni proběhla fáze podávání záměrů (List of Interest), které měly zmapovat pole zájmů jednotlivých týmů, a na tomto základě byly 17. prosince 2002 vydány výzvy k předkládání projektů. Uzávěrky jsou většinou v dubnu. Je potěšitelné, že již v této fázi do projektu vstoupily některé týmy z naší univerzity: prof. Mechlová a Mgr. Malčík, doc. Malachová a slyšel jsem i o skupině ze ZSF. Ale ani pro ty, kteří se z důvodu neinformovanosti nebo malého sebevědomí nestačili dosud přihlásit, to neznámá, že jsou jednou provždy z kola ven. Zmiňovaný rámcový program je dlouhodobý a je možno se do něj zapojit i do datečně. Aby to však bylo reálné, je nutno dát o sobě vědět, sledovat nabídky ke spolupráci a pohotově na ně reagovat. A i když to nevyjde, je třeba si uvědomit, že jako po 5. programu přišel 6., tak se časem objeví další. A v nich již mohou figurovat i ti, kteří třeba u těch předchozích jen přihlíželi.

TADEUSZ SIWEK

PROREKTOR PRO VĚDU A VÝZKUM

Zájemce o problematiku 6. rámcového programu EU odkazují na tyto webové stránky:

Základní informace o 6. RP - doporučuji zejména první z nich, Technologické centrum Praha, které jsou v češtině!

<http://www.tc.cz/nko6/>

<http://www.cordis.lu/fp6>

<http://europa.eu.int/comm/research/fp6>

Výzvy 6. RP:

<http://www.cordis.lu/fp6/calls.htm>

Vyhledávání partnerů:

<http://www.cordis.lu/fp6/partners.htm>

Vyhledávání partnerů v kandidátských zemích:

<http://partners-service.cordis.lu/index.cfm?pgname=Candidate+States>

Modelový kontrakt 6. RP:

<http://europa.eu.int/comm/research/fp6/working-groups/model-contract/>

Nabídka potenciálních českých partnerů do projektů:

<http://www.czechtrd.info/www/>

Osip Zadkin na katedře slavistiky

Jarní studentské vědecké konference na katedře slavistiky bývají již tradičně spojeny s výstavou reprodukcí děl umělců ruského a polského původu. V uplynulých letech se naši studenti seznámili s dílem Marca Chagalla, Vasilije Kandinského, Kazimíra Maleviče a Katarzyny Kobro. Letos jim byl představen vynikající sochař ruského původu - Osip Zadkin.

Nejvíce studenty zaujalo jeho patrně nejznámější dílo - socha ZNIČENÉ MĚSTO.

Je to „výkřik hrůzy nad nelidskou krutostí války, a také lekce pro budoucnost, pro zítřek těch, kdo jsou mladší než my,“ napsal o soše, která stojí v holandském Rotterdamu, její autor.

DOC. EVA MRHAČOVÁ

Zpřístupněna databáze diplomových prací

Od 2. 4. 2003 je připravena „databáze závěrečných prací OU“, která bude sloužit studentům pro vkládání údajů.

Budování a udržování databáze je součástí organizace zpracování, uložení a zpřístupňování těchto prací tak, jak to ukládá směrnice rektora č. 48/2003 a její prováděcí předpis.

Studenti se pro vložení údajů přihlásí podle přihlašovacího jména a hesla, které je vždy společné pro danou katedru. Vyhledávání již uložených prací je volně přístupné.

Databáze je vystavena na webové stránce <http://www.osu.cz/dipl>.

Hesla pro přístup do databáze pro jednotlivé katedry jsou k dispozici u sekretářky CIT p. Uhlářové v době:

pondělí - čtvrtek 9 - 11 a 12.30 - 14.30 hod.

Další informace o databázi poskytnou Šárka Kostecká, tel. 596 160 330

nebo e-mail sarka.kostecka@osu.cz

a Roman Chobot, tel. 596 160 312

nebo e-mail roman.chobot@osu.cz

ŠÁRKA KOSTECKÁ
UNIVERZITNÍ KNIHOVNA OU

Smlouva s univerzitou v Egeru

V lednu tohoto roku rektor Petr Pánek podepsal za naši univerzitu smlouvu o spolupráci s univerzitou v Egeru. Pozorní čtenáři našich materiálů (webových stránek, výročních zpráv apod.) si jistě všimli, že tuto vysokou školu uvádíme již několik let mezi našimi družebními univerzitami. Proč tedy tato smlouva? S Egerskou univerzitou spolupracujeme již od roku 1994 v rámci tzv. visegrádské šestky, ale formální smlouvu jsme s ní dosud uzavřeli neměli. V podobné situaci je i Vilniuská univerzita. Formální smlouva není obvykle nutnou podmínkou rozvoje vzájemných kontaktů, ale pro některé mezinárodní projekty nutná je. A protože Egerská univerzita se chtěla již loni ucházet o projekt Minerva a chtěla nás uvést jako spolupracující instituci, její představitelé se na nás obrátili s žádostí o uzavření formální smlouvy. Tato smlouva má potvrdit již existující vzájemné kontakty zejména našich matematiků, chemiků apod. a rozšířit je na ty oblasti, kde dosud neexistují. Nová smlouva nám umožní v budoucnu vstupovat i do výše uvedených mezinárodních projektů.

Jaká je univerzita v Egeru? Mezi maďarskými univerzitami je spíše menší, má jen

7 tisíc studentů a 3 fakulty: humanitní, přírodovědeckou a ekonomickou. Velikostními parametry se podobá univerzitě naší. Oproti Ostravské univerzitě má však mnohem delší a zajímavější historii. Byla založena v roce 1774 biskupem Karlem Eszterházyem jako biskupské lyceum. Má krásnou historickou budovu, kde v každém křídle je jeden pozoruhodný objekt: v jednom je aula, ve druhém kaple, ve třetím knihovna jak z románu Umberta Eca a ve čtvrtém astronomická observatoř s historickými přístroji obdobnými jako ve světoznámé Greenwichi. Kromě historických budov má dnešní univerzita pochopitelně i moderní kampus na okraji města. Profil školy je dost podobný našemu, což je dobrý předpoklad spolupráce. Maďarština je pro nás sice nesrozumitelná, ale jak jsme s panem rektorem na místě zjistili, znalost světových jazyků - především angličtiny, ale i němčiny - není mezi maďarskými odborníky ničím neobvyklým. Přitom to není z Ostravy daleko a navíc je Maďarsko zemí s podobnými ekonomickými podmínkami. Zájemcům o navázání kontaktů doporučuji podívat se na web na adresu: www.ektf.hu.

TADEUSZ SIWEK

Svatava Urbanová - Meandry a metamorfózy dětské literatury

Profesorka Filozofické fakulty Ostravské univerzity Svata Urbanová vydala již čtvrtou monografii v olomouckém nakladatelství Votobia, tentokrát pod názvem Meandry a metamorfózy dětské literatury (2003), za redakčního vedení Mgr. Kristiny Jelenové a PaedDr. Ivy Málkové, Ph.D. Publikace byla podpořena Grantovou agenturou České republiky (č. 405/01/1270).

Studie, které jsou obsaženy v této rozsáhlé monografii, vznikaly v posledních deseti letech. Mají své souřadnice, průsečíky a uzlové body. Autorka v nich reflektuje velké množství metod a úhlů pohledů v oblasti literatury pro děti a mládež. Současně si všímá té skutečnosti, že převážně v 90. letech 20. století jsme svědky výrazných změn teoretického myšlení o literatuře.

Meandry a metamorfózy dětské literatury navazují na již dříve vydanou knihu, která vyšla v roce 1999 v olomoucké Votobii pod názvem Metamorfózy dětské literatury s podtitulem Přehled české literatury pro děti od roku 1945 po současnost. Mnohé studie této knihy se objevují zcela záměrně i v této nové vydané publikaci. Čtenář monografie je tak nemusí vyhledávat v jiné knize nebo pracně shánět odkazy na ně.

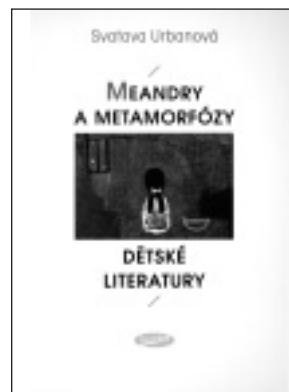
Tak se vedle sebe objevují studie starší a novější, mnohdy dochází k jejich přeskupe- ní, recipient tak vnímá vnitřní pnutí mezi jed-

notlivými texty. Onen otevřený postup nabízí jak souvislý, tak selektivní výběr jejich četby. Některé sondy uveřejněné v Meandrech a metamorfózách dětské literatury jsou v kritické reflexi o literatuře pro děti a mládež knižně uveřejněny v českém prostředí vůbec poprvé. Zejména máme na mysli vztah médií a literatury nebo proměnu herních principů ve světě dětí a mládeže a v literatuře pro ně určené.

Studie obsažené v této monografii charakterizuje značný mezioborový přesah. Odkazují na filozofii, historii, pedagogiku, psychologii, sociologii a jiné vědní obory.

Kniha Meandry a metamorfózy dětské literatury bezesporu poslouží nejen posluchačům - bohemistům pedagogických a filozofických fakult a jejich učitelům, ale také širší čtenářské veřejnosti, které není lhostejná výchova dětí a mládeže slovesným uměním.

Mgr. LUKÁŠ PRŮŠA

Bezplatné telefonování na české vysoké školy

Centrum informačních technologií OU uvedlo do provozu od 1. dubna 2003 novou službu bezplatného volání na klapky jednotlivých českých vysokých škol prostřednictvím internetové akademické sítě CESNET 2. Tuto službu provozuje sdružení vysokých škol CESNET (www.cesnet.cz/liptelefonie) prostřednictvím IP telefonie.

Rozšiřování sítě IP telefonie, jehož smyslem jsou další výzkumné a vývojové práce, je hrazeno z prostředků výzkumného záměru sdružením CESNET. Připojování dalších účastníků si však jednotliví účastníci musí

hradit sami.

Do sítě IP telefonie vstoupíte prostřednictvím určitého prefixu. Tyto prefixy jsou konfigurovány v telefonních ústřednách a každá připojená instituce používá jiný prefix (v závislosti na lokálních konvencích).

Přístup k této službě je umožněn ze všech síťových oprávněných klapek OU i klapek jednotlivých zasíťovaných ústředn a podústředn (zde s předvolbou daného směru) vytvořením prefixu 79 a poté volbou národního čísla dané vysoké školy (např. na VŠB to je 596 99xxxx - kde xxxx je číslo klapky).

Současný seznam bezplatných destinací (zatím jen na 4 digitálních hovorových kanálech - jen čtyři hovory současně):

ČVUT, VŠCHT Praha	224 35x xxx
UK Praha, rektorát	224 491 xxx
VŠE Praha	224 095 xxx, 224 094 xxx
VŠE Jindřichův Hradec	384 417 xxx
FZU Praha	266 059 999
CESNET Praha	225 981 5xx
VŠB-TU Ostrava	597 32x xxx, 596 99x xxx
OU Ostrava	597 460 xxx, 596 160 xxx
MU Brno	541 512 xxx
VUT Brno	541 14x xxx
JČU České Budějovice	387 77x xxx, 389 03x xxx
U Pardubice	466 036 xxx, 466 037 xxx, 466 038 xxx
U Česká Třebová	465 533 006, 465 534 008
TU Liberec	485 35x xxx
FAF UK Hradec Králové	495 067 xxx
U Hradec Králové	495 061 xxx
UP Olomouc	585 63x xxx, 587 32x xxx, 587 44x xxx
SLU Opava	553 684 xxx
OPF Karviná	596 398 xxx

Podrobnější informace naleznete na webové adrese <http://www.osu.cz/cit/index.php?kategorie=XECLAA>

ING. KŘENEK, CIT OU

Nové knihy

V těchto dnech vydalo ostravské nakladatelství Repronis tři zajímavé publikace, jejichž autory jsou i pedagogové Ostravské univerzity:

Autor: Hana Adámková-Heidrová

Název: **Josef Schreiber**

Doporučená cena: 189 Kč

Anotace: Monografie zachycuje životní osudy a tvůrčí činnost profesora Josefa Schreibera, hudebního skladatele, sbormistra opavských a ostravských pěveckých sborů, hudebního publicisty, pedagoga a organizátora ostravského hudebního života.

□

Autor: Edita Gromová, Milan Hrdlička

Název: **Antologie teorie odborného překladu**

Doporučená cena: 79 Kč

Anotace: Publikace určená studentům filozofických fakult a translatoologům. Obsahuje výběr z prací českých a slovenských autorů o odborném překladu.

□

Autor: Jelena Kupcevicová

Název: **Úřední dopis**

Doporučená cena: 150 Kč

Anotace: Abeceda ruské obchodní korespondence. V ruském jazyce.

□

Informace o publikacích a jejich prodeji naleznete v prodejní skriptu univerzity na Reální ulici č. 5.

MARCELA STEHLÍKOVÁ

Filmový klub „SLUNEČNICE SE DIVÍ“

zve všechny, studenty, pedagogy, zaměstnance i lidi tzv. mimo univerzitu na pravidelné projekce.

KDY: vždy v úterý večer od 17.45 hodin

KDE: učebna E 24

JAK: zdarma

PROGRAM - letní semestr 2003 II. část

22. 4. KARABACH - DESET LET POTÉ

(Jaromír Štětina, 24 min., ČR/2001)

Dokument ČT o prostých lidech uprostřed krvavého národnostního konfliktu + PŘEKVAPENÍ

29. 4. JERMAK

(V. Krasnopolskij a V. Uskova, 153 min., Rus/1996, pův. znění)

Rusko, 2. polovina 16. století. Ataman Jermak se vydává na pochod za Ural, aby tak otevřel cestu expanzi na Sibiř.

6. 5. BOYS DON'T CRY

(Kimberly Pierce, 116 min., USA/1999, čes. znění)

Film inspirovaný skutečnými událostmi vypráví příběh o naději, strachu a odvaze být sám sebou. Představitelka hlavní role Hilary Swank za svůj výkon získala Oscara.

13. 5. DIFFERENT FOR GIRLS

(Richard Spence, 93 min., VBrit/1996, čes. znění)

Originální a moderní love story. Paul a Karl byli kdysi nerozluční přátelé. A dnes? Film získal hlavní cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Montrealu.

Protože už teď sestavujeme program na akademický rok 2003/2004, fandové stříbrného plátna, posílejte své nabídky s anotacemi filmů na jaroslav.david@osu.cz

☺ zachovejte nám přízeň i nadále ☺

Nejde jen o prevenci úrazů

S blížícím se vstupem ČR do EU se dnes stále častěji objevují pochyby a obavy zaměstnavatelů, zda dokáží včas splnit požadavky evropských směrnic a norem v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. To je v naprostém protikladu k sebevědomí a uspokojení vedoucích pracovníků českých zaměstnavatelů prezentovanému v rámci výzkumu ekonomických dopadů implementace evropských směrnic do českého právního řádu.

V roce 1999 převládalo přesvědčení, že v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a v požární ochraně se není čeho obávat a 90 % respondentů bylo přesvědčeno, že v této oblasti jsou zcela konkurenceschopní. Avšak výsledky podrobnějšího výzkumu ukázaly, že šlo spíše o přání než o reálný stav. Jak jinak si vysvětlit, že většina vedoucích pracovníků přiznává, že nezná příslušné evropské směrnice a jejich požadavky? U značné části zaměstnavatelů přetrvává falešná představa, že v oblasti BOZP naprosto postačuje formálně splnit stanovené požadavky.

Diskutabilní přístup k plnění zákonných norem

Zdá se, že i v této oblasti se projevují, vedle pro nás tak typického „ponechání věcí na poslední chvíli“, i důsledky až chronického nezáměru o BOZP jak zaměstnavatelů, tak i vedoucích pracovníků.

Nízká kultura pracovních podmínek a pracovních vztahů

Až příliš často, přijde-li řeč na požadavky BOZP, slyším od vedoucích pracovníků otázku: „Kde to je napsáno, který zákon nebo jiný právní předpis to požaduje? Proč to máme dělat, když to není v zákoně?“ K tomuto přístupu vede řada důvodů - ekonomická situace, čas, nedostatek odborníků a v neposlední řadě nízká kultura fungování. Příliš mnoho vedoucích zaměstnanců nejenže nemá jasnou představu o významu bezpečnosti práce při práci nebo o plánování a řízení této oblasti, ale nemá ani zájem potřebné informace získat.

Řada z nich se domnívá, že udělali pro bezpečnost práce dost, když je zřízena funkce bezpečnostního a požárního technika. Mají-li však uvést, jaká kritéria používají pro posouzení účinnosti a efektivnosti svého přístupu k BOZP, bývá převážně uváděna jako jediný kvalitativní ukazatel pouze pracovní úrazovost. Ta je však pouze velice hrubým ukazatelem a svádí k stejnému závěru jako domněnka, že pokud člověk nedostal infarkt, tak je zdrav.

Takové vedení si neuvědomuje, že BOZP není jenom prevence pracovních úrazů, ale že to je prevence veškerých pracovních rizik. Ta mohou ohrozit zdraví a životy osob (a to nejen zaměstnanců), ale i životní prostředí nebo majetek. A právě takové je současné pojetí bezpečnosti práce, které se promítá do evropských směrnic a jejich prostřednictvím do české legislativy.

Pochopení tohoto přístupu může značně usnadnit i řešení konkrétních problémů spojených s implementací požadavků BOZP v praxi.

Má-li BOZP přestat být v chování vedoucích pracovníků pouze „nutným zlem“ a nákladovou položkou a naopak má-li se stát faktorem přispívajícím ke zlepšení kultury práce, je nezbytné, aby se bezpečnost a ochrana zdraví při práci stala součástí řízení a tvořila další pilíř spolu s požární ochranou, ochranou životního prostředí, kvality a produktivity práce. Potom jí však musí být věnován stejný čas, výcvik a vzdělávání jako ostatním uvedeným oblastem.

Nabízí se otázka, proč tomu tak již není, proč se u bezpečnosti práce považuje za dostačující splnění minimálních požadavků, když stejný přístup v oblasti produktivity nebo jakosti by byl považován přinejmenším za nerozumný.

Základní zásadou je systematické vzdělávání

Přístup vedoucích pracovníků k BOZP je do značné míry ovlivněn jejich vzděláním i získanými zkušenostmi. A tady lze hledat i jednu

z příčin současného stavu. Střední ani vysoké školství neposkytuje častokrát ani základní znalosti o bezpečnosti, o vztahu bezpečnosti práce a produktivity práce, o vlivu bezpečnosti práce na ekonomiku, konkurenceschopnost apod. To vede k tomu, že přístup vedoucích pracovníků je zaměřen převážně na řešení problémů, které vyvstaly, a nikoliv na jejich předcházení.

Probíhající změny charakteru i podmínek práce vyplývají zejména z:

- rozvoje nových klíčových technologií,
- integrace dosud samostatných oblastí techniky,
- narůstající složitosti technických systémů,
- stále se zkracujících inovačních cyklů,
- globalizace,
- potřeby zajištění trvale udržitelného rozvoje,
- změn pracovních forem a vztahů,
- postupující individualizace,
- změn hodnotových kritérií,
- stárnutí společnosti,
- posunu od izolovaného chápání BOZP k systémovému a holistickému pojetí řízení rizik.

Jsou úzce spojeny s rychlým zastaráváním izolovaných odborných znalostí a tím kladou nové požadavky a nároky nejen na vedoucí pracovníky a specialisty BOZP, ale i na ostatní zaměstnance a pracovníky.

Znalosti stále více ovlivňují nejen činnost zaměstnavatele, ale i jeho kulturu. Jinými slovy kvalifikace a praxe (znalosti, zkušenosti a dovednosti) výrazně ovlivňují schopnost inovace a kvalitu činností a služeb a tím i konkurenceschopnost zaměstnavatele. Proto úspěšné splnění úkolů, a to nejen v oblasti BOZP, vyžaduje a bude stále více vyžadovat neustálé vzdělávání a výcvik, který bude vytvářet klíčové kompetence v rámci celoživotního procesu a který bude udržován dynamikou nového učení a proškolení.

Z pohledu řízení a organizace je zřejmý trend k nižší centralizaci a vyšší flexibilitě schopné rychle reagovat na změny. Toho je možné dosáhnout pouze v případě, že zaměstnavatel má dostatek validních informací a znalostí a provádí „řízení se znalostí věcí“, tj. uplatňuje management znalostí.

Management znalostí se stává nástrojem řízení i v BOZP

Management znalostí neznamená pouze školení, vzdělávání nebo využívání databází on-line, ale jde především o efektivní propojení těch, kdo znají, s těmi, kdo potřebují znát. Na úrovni zaměstnavatele se pak jedná o přeměnu individuálních znalostí jednotlivců ve znalosti organizace.

Základem pro funkční management znalostí jsou dostupné, vhodně zpracované a strukturované informace, které musí být následně transformovány do znalostí. Přitom je však třeba mít na zřeteli, že množství informací ještě netvoří množství znalostí. Záleží na širším intelektuálním vybavení, neboť „pokrok je v souvislostech“. Poznání je však přístupností a dostatkem informací podmíněno.

Moderní informační technologie mohou zprostředkovat odborné veřejnosti i zájemcům o problematiku BOZP rychlý, nekomplikovaný a pohodlný přístup k elektronickým informačním zdrojům. Zároveň jsme obklopeni nejrozmanitější technikou poskytující možnosti, které za „školních“ dob dnes dospělých lidí neexistovaly. K tomu, aby mohla být technologie využívána, je třeba určité informační a komunikační gramotnosti.

V baru pivo pod míru vracím

V pátek 21. 3. jsem se sešel v baru Voliéra s člověkem, s nímž jsem se seznámil vloni v Brně během letního kurzu češtiny. Je to sociolog, publicista a vysokoškolský učitel Peter Hans Jacobi. Povídali jsme si nad jeho novou knihou *Univerzálnost slov*, kterou v českém překladu Jiřiny Horské vydalo pražské nakladatelství Gemini.

Peter už druhý měsíc vyučuje na FF OU. Jeho oblíbené téma, které mi stále vnucoval, jsem nakonec musel přijmout za své.

JD: Původně jsem se připravoval na rozhovor o tvé poslední knížce. Ale nakonec jsi vybral jiné téma. Takže moje první otázka. Petře, když bys měl charakterizovat českého studenta, jaký je?

P: Český student je hodně pasivní.

JD: Lapidární odpověď. Tak to není příliš pohled z venku. Zeptej se kteréhokoliv z mých kolegů. Řekne ti to samé.

P: Nemyslím pasivitu na semináři. Mimochodem, je to skoro fráze: „student je pasivní“. Stejně jako, že „platy jsou nízké“. Ale mám-li nízký plat, musím si položit otázku: Jsem ochotný za manažerský plat v soukromé firmě pracovat 20 hodin denně, trávit víkendy s obchodními partnery na squashu nebo na přihlouplé párty? Zdůrazňuju, že mluvím o manažerech v soukromém sektoru. Vy tady v Česku totiž máte zkreslený pohled na manažerskou práci, právě tou nepovedenou velkou privatizací.

JD: Ale dovolíš mi, abych tě zastavil a vrátil k tématu, že? Proč je český student pasivní?

P: Měl jsem možnost s českými studenty několikrát diskutovat a téměř nikdy jsem se nesetkal s tím, že by školu chápali jako službu. Ani se mi je nepovedlo o tom přesvědčit.

JD: Jistě. Být učitelem na vysoké škole je oběť a služba...

P: Ne, to jsi mě nepochopil. Myslím jako službu, jako service, který jim platí jejich rodiče z daní.

JD: Tak to upřesni.

P: Well, pokud jdu do baru, dám si pivo a přinesou mi pod míru, tak ho vrátím. A do toho podniku už nejdu.

JD: Tedy myslíš, že by měli žádat něco jako vrácení školného, když nejsou spokojeni? Školné se u nás ale neplatí.

P: Myslím spíš, že by si studenti měli uvědomit. Odsedět seminář nebo přednášku, kde ze mě dělají idiota, kde musím být pasivní, nebo tam stojí nepřipravený člověk - to je ztráta času. A k tomu školnému. Když si můžeš vybrat restauraci, nebo zubaře, tak i tady bys měl mít možnost volby.

JD: Ale jak o tom mluvíš, tak ten hlavní problém je asi ve studentech.

P: Jo, myslím, že jo. Oni si neuvědomují, že na univerzitě by člověk pět let neměl čas promarnit. A potom taky v tom je problém, že tady pořád panuje strach. Ze msty. Studenti radši mlčí nebo si u piva stěžují, ale neřeknou konkrétnímu vyučujícímu, co chtějí, co jim vadí. Ten strach je ale většinou neopodstatněný. Přitom ale tou svojí pasivitou konzervují stav, který je. Škola není jen těch pět let, co tu nějak přebudu. To je celý systém.

(Peter se usmál a proložil náš rozhovor vzpomínkou na jednoho svého kolegu, který pořád jen nadával a jeho jedinou revoltou bylo, že jednoho dne do školního rozhlasu pustil písničku Fuck the System.)

P: Pokud jako student nebudu podporovat vyšší platy kantorů, tak se potom nemůžu divit, kdo mě učí. Prostě škola si nemůže

zaplatit lepší tým. Pořád doko-

lečka. **JD: Víš, tvoje představa je trošku naivní. Škola je trošku jiný organismus než...**

P: To je typická česká výmluva. Jakákoliv škola je firma. Stejná jako třeba automobilka. Bohužel vaše české školy trošku za-

smrádají, jestli jsem zvolil správné slovo.

(I když Peter jako můj student měl problémy se slovy fanynka a fenka, tentokrát byl přesný.)

P: Co dělají odboráři v hutnických kolosech? Stávkují, nejsou-li spokojeni s vedením. Ale taky musí pochopit, že jejich firma není žádný zaopatřovací ústav. Bivil jsem se tady s některými kolegy o stávce, pár se jich téhle možnosti zděsilo, pár spěchalo za rodinou a s těmi třemi jsme nakonec kecali u piva.

JD: Víš, nás podvazují peníze, které dostaneme od státu. Zrovna třeba filozofické fakulty mají nízký koeficient.

P: Well, to jsou velké věci. Ale pak je spousta malých. Jsem zvyklý pracovat večer a tady se škola zavírá v osm.

JD: No, zase jsme u peněz.

P: Jo, ale že neumíte hospodařit. Tak udělejte jednu vrátnici. A škola může fungovat 24 hodin. Nebo...

(Podle toho, že si Peter začal mnout čelo, jsem poznal, že se dostal do vizionářského rauše, který už nemám šanci přerušit. A tak jsem mu nemohl vysvětlit, že pro některé kolegy by bylo těžké na dvoře místo parkoviště vidět lavičky, že obejít budovu k jediné vrátnici může být někdy stejný problém jako zřídit v areálu školy bufet a že knížku, kterou si někdo půjčil z knihovny, už možná taky nikdy neuvidím. Nakonec nás přerušil Kuba Chrobák: „Pánové, končíme!“)

S PETEREM HANSEM JACOBIM, SOUKROMÝM DOCENTEM NA UNIVERZITĚ V GRIMMELSHAUSEN, SI POVIDAL JAROSLAV DAVID.

Potrefená husa aneb Wild Duck

Milá studentko Jarmilo Tavitová. Tvůj článek z březnových Listů mi způsobil spoustu trablů. Po Tvé zprávě, že jsem se ztratil, mi zrušili zaměstnanecký průkaz. Takže celý měsíc žiju na párkách a polévce ze sáčku. Nepustí mě nejen do menzy, ale ani do knihovny.

Některé kolegy jsi však natolik zaujala, že se stále dožadují Tvého čísla. A s těmi zbylými kolegy se přeme, o kom z nás jsi vlastně psala. Našli jsme se tam všichni. Nebo chtěli najít? To je ta mužská ješitnost.

Mrzí mě, že jsi za pomoci vět vytržených z kontextu - a z mého deníku - popsala odborného asistenta trošku jako bezcharakterní a nemorální stvoření v prošoupaných riflích. Některé mé kolegy jsi tak uvrhla do deprese, že se mluví i o nich (ješitnost, mužská - viz výše).

TVŮJ ODBORNÝ ASISTENT DAVID RYBIČKA
PS: V sobotu jsem doma luxoval a za gaučem jsem našel Tvoje slípy s monogramem JD.

Ze života univerzity

• **Koncerty studentů Institutu pro umělecká studia se uskuteční v Aule na Českosobratrské ulici vždy v 18.30 hodin.**

23. 4. **Klára Curylová** (zpěv)
absolventský koncert
25. 4. **Veronika Zliechovcová** (zpěv)
absolventský koncert
29. 4. **Zuzana Müllerová** (housele)
absolventský koncert
30. 4. **Kateřina Honová** (klavír)
absolventský koncert
2. 5. **Jana Douchová** (viola)
ročníkový půlrecitál
Veronika Gongolová (klavír)
ročníkový půlrecitál
6. 5. **Martina Gerhardová** (flétna)
ročníkový půlrecitál
Daniela Pukovcová (housele)
ročníkový půlrecitál
7. 5. **Jitka Šuranská** (housele)
absolventský koncert
9. 5. **Barbora Kohoutová** (klavír)
absolventský koncert
13. 5. **Radana Šimoníková** (klavír)
absolventský koncert
14. 5. **Marie Riegllová** (klavír)
absolventský koncert
16. 5. **Veronika Gongolová** (klavír)
ročníkový koncert
17. 5. **Přednáška prof. A. Jasińského** (Polsko) o interpretaci klavírních mazurek **F. Chopina**
Recitál klavíristky J. Bilinské (Hudební akademie Katovice)
20. 5. **Jakub Hypš** (klavír)
ročníkový koncert

Změna programu vyhrazena. Podrobnější informace jsou uvedeny na plakátech k příslušným koncertům. - JV -

II. české akademické hry se letos pořádají v Ostravě

Soutěže moderní gymnastiky proběhnou za podpory primátorky Havířova

V současné době mají organizátoři Českých akademických her plné hlavy starostí. Členové katedry tělesné výchovy PdF OU plní v plné míře výukové povinnosti a vedle toho zajišťují i organizaci her. Rádi uvítají každou pomocnou ruku. Ale najdou se i radostné a povzbudivé okamžiky.

Moderní gymnastika nemá v Ostravě zázemí. Její baštou je Havířov. Ředitelka soutěže PaedDr. Žídková se proto spojila s oddílem moderní gymnastiky - SK MG Havířov a začala se rodit úzká a plodná spolupráce v organizaci této části Akademických her.

S překvapením jsme zjistili, že zájem projevil i představitel

magistrátu Havířova. Dr. Žídková byla pozvána prostřednictvím vedoucí školského odboru PaedDr. Sandriové k primátorce Havířova PaedDr. Halíkové. Zájem o vysokoškolské dění, se kterým se spolu se zástupcem organizačního výboru ČAH setkali, byl nevšední. Nejen morální podpora, ale hlavně aktivní pomoc při organizaci i propagaci soutěže, to byl vklad paní primátorky pro pořádání her. Je to pro nás radostné, že soutěž bude sledována se zájmem i mimo Ostravu. A současně je to i výzva, jak tuto pomoc využít pro úspěšnou realizaci soutěže českých vysokoškoláků.

Děkujeme za nevšední přístup! PHDr. DANUŠE VANDROLOVÁ

Centrum informačních technologií a GIS

V roce 2002 vzniklo na Centru informačních technologií (CIT) Ostravské univerzity oddělení Geografických informačních systémů (GIS). GIS se v současné době stávají nedílnou součástí Informačních systémů (IS), ba co víc, dochází k postupnému propojení a asimilaci mezi IS a GIS. Proto bylo založení tohoto oddělení přirozenou reakcí na současný vývoj v této oblasti. Centrum informačních technologií musí mít kapacitu na řešení problémů souvisejících s GIS. Krátký úvod do Geografických informačních systémů si můžete přečíst na adrese <http://cit.osu.cz/gis/clanky/cojetogis.php>. Dozvíte se tam, co je to GIS a k čemu všemu se dá použít.

Plnění funkcí v rámci Centra informačních technologií však není jediným zaměřením a využitím kapacity tohoto pracoviště. Cen-

trum informačních technologií, potažmo Ostravská univerzita, nakoupilo 100 licencí nejnovějších produktů firmy Autodesk pro oblast Geografických informačních systémů. Konkrétně se jedná o Autodesk Land Desktop, Autodesk Civil Design, Autodesk Survey, Autodesk Raster Design a Autodesk MapGuide pro publikaci prostorových dat na intranetu/internetu. Tento software by měl sloužit jednak studentům k jejich samostatné práci, jednak by měl být využíván k výuce. Produkty Autodesku pro oblast GIS jsou na OU nové, ale předpokládá se jejich zařazení do výuky.

Dalším ze způsobů využití těchto produktů je řešení grantů. Naše pracoviště v roce 2002 realizovalo a úspěšně obhájilo projekt Geografického informačního systému regionu

Valašské Bystrice. Aplikace je přístupná širokému okruhu zájemců na stránkách našeho oddělení <http://cit.osu.cz/gis> (záložka aplikace). Tamtéž se také dozvíte více detailů a zajímavostí o našem oddělení. Neméně významný je fakt, že jsme se spolu s Pavlem Dostálem z Pedagogické fakulty, katedry technické a pracovní výchovy, podíleli na získání statutu Autodesk Academie pro naši univerzitu. Studenti tak mají možnost získat certifikát dokládající jejich znalost některého produktu Autodesku, tzn. např. AutoCAD, Autodesk Map apod.

Těšíme se na vaši návštěvu a budeme vděční za vaše připomínky a náměty.

JIŘÍ HERMANN A PAVEL POMEZNÝ, CIT OU

Ze zasedání Kolegia rektora

V pondělí 7. dubna 2003 zasedalo Kolegium rektora, které mimo jiné projednalo:

České akademické hry

Ve dnech 5.-10. 5. 2003 bude OU spolu s VŠB-TU pořadatelem II. českých akademických her. O jejich průběhu a zajištění informoval doc. Gajda, místopředseda organizačního výboru. Předpokládá se účast asi 2000 sportovců, kteří budou soutěžit ve 24 disciplínách. Ostravská univerzita převzala záštitu nad 9 sporty a zajišťuje je po organizační stránce. Připravený je rovněž doprovodný program. Na zahajovacím i závěrečném ceremoniálu a stejně tak při vyhlášení výsledků v jednotlivých soutěžích budou přítomni zástupci vedení univerzity a fakult.

Mzdový předpis

Kolegium projednalo možné varianty platového navýšení. K 1. 7. 2003 by měl vejít v platnost modifikovaný mzdový předpis, jehož přípravou byl pověřen kvestor. Po schválení v akademickém senátu univerzity bude postoupen k registraci na MŠMT.

Distanční vzdělávání a e-learning

Distanční vzdělávání bude sehrávat v blízké budoucnosti stále významnější roli. Řada pracovišť OU se intenzivně podílí na přípravě studijních opor nezbytných pro tuto formu vzdělávání. V uplynulém roce byla univerzita úspěšná při získávání finančních prostředků na přípravu e-learningových opor. Mgr. Malčík informoval o úloze, která připadá Centru informačních technologií. Kolegium projednalo postup koordinace aktivit v této oblasti, jak je předložil prorektor Močkoř.

Podpora připravovanému oboru na FF

Rektor seznámil členy kolegia s dopisem ministra kultury Pavla Dostála, který v uplynulých dnech obdržel. Pan ministr vyjádřil podporu připravovanému studijnímu oboru Dějiny architektury a umění, který k akreditaci předložila Filozofická fakulta OU.

Majáles 2003

Majáles - tradiční studentská oslava máje, začátku léta, v našem pojetí chápána především jako festival obsahující mnohé oblasti současné kultury.

Nechceme, aby Majáles byl jen volnou zábavou studentů popíjejících pivo a jiné nápoje, ke které hraje „nějaká“ hudba. Chceme, aby Majáles Ostravské univerzity byl kulturním festivalem - místem, kde se lidé setkávají, kde se mohou nechat obohacovat nevšedními zážitky a kde si mohou vybrat.

Loni - se na dvou scénách představilo 11 kapel (od hard rocku, přes funky až po pop), 4 divadla a mezi občerstvením nebyl problém nalézt například čajovnu.

Letos - je datum konání naplánováno na 7. května, opět na Výstavišti Černá louka. Součástí bude samozřejmě průvod masek a korunovace krále majálesu.

Tímto chceme vyzvat všechny zájemce s dramatickými sklony (ale i bez nich), aby si na toto datum připravili své maškary. Králem zvolená družina masek získá zajímavé ceny. Připomínám, loňskou první cenou byl zájezd do Paříže! Letošní hlavní cena bude překvapení!!

Po slavnostní korunovaci bude spuštěn hlavní program, který bude trvat do pozdních nočních hodin (brzkých ranních).

Všechny srdečně zveme!

STAVOVSKÁ UNIE STUDENTŮ

„Argentinská kontaktáž“

Čemu byste dali přednost? Kontaktům s Argentinou prostřednictvím telenovel TV Nova, nebo prostřednictvím divadelní hry současného argentinského dramatika a následné besedy s ním?

Vy, kteří upřednostňujete telenovely, si zapněte televizi a neztrácejte čas dalším čtením. Alenko, Jitko, Věrko, další řádky jsou pro vás! Díky, že jste vytrvaly!

Představte si, volal Lipus! Do školy! Asi (určitě) se chtěl pochlubit svým novým režisérským počinem. Nebo chtěl snížit věkový průměr návštěvníků generálních zkoušek? Nebo si chtěl zadarmo zavolat z práce? Nebo že by si myslel, že chodit do divadla a diskutovat o něm má smysl? Nebo se snaží dokázat, že divadlo a univerzita (jako kulturní a společenské instituce) by k sobě měly mít blízko?

V každém případě pozval „Ostravskou univerzitu“ na „generálku“ hry E. Rovnera (Argentina) Vrátila se jednou v noci, která proběhla ráno 14. 3. v Divadle Antonína Dvořáka. Tak jsme šly!

V sobotu byla premiéra. Fakt, že se jednalo o premiéru českou, a dokonce za přítomnosti autora, zaznamenala i televize! Jenom univerzitu to nevzrušilo. Zřejmě si skutečností, že zaměstnává jednoho básníka, splnila své povinnosti vůči současným autorům. Nebo ji zajímají pouze spisovatelé čeští, jejichž autorská čtení, případně besedy s nimi, univerzita podporuje? Jak jinak vysvětlit, že k besedě pro nezáměr ze strany OU nedošlo? Prostě trapas...!

Prosba: Eduardo, pište! Radovane, zvěte! My přijdem!

LUCIE RICHTÁŘOVÁ A HANA URUBOVÁ

Větrné mlýny

Radana Weidlichová

Peříčka z cest se ti v kapse chvějí,
krev buší do uší v propasti spánku,
vítr se podobá usmrkánku,
ač větrné mlýny se otáčejí.

Ve světle černých děr noc se koupá,
paže hvězd tisknou pěst v ztžené zlobě,
kořeny vztahují ruce k sobě,
za nehty špínu a ústa poupat.

Kamarád-blázen ti dává vale,
opuštěn svjíš se v bolestné křeči,
půlnoční ryby zas mají řeči
o navhlé bídě neskonalé.

Píšu prózy, protože ty píšeš hry (Jáchym Topol)

Bylo 27. března 2003. Jeden z všedních, a přesto slunečných dnů. Prostě normální čtvrtek. Ale pro mě jen do šesté večerní. Začalo totiž jedinečné setkání Josefa a Jáchyma Topolových (otce a syna) před publikem v klubu Atlantik. Ona unikátnost tkví zejména v tom, že takto spolu vystoupili úplně poprvé.

Na jejich premiérovém večeru to téměř nebylo znát. Působili velmi přirozeně a dokázali si zcela nenásilně získat přítomné diváky. Hlavní slovo měl na žádost Jáchyma Topola jeho otec. Ten s neobyčejným zaujetím vzpomínal a vyprávěl smutné i úsměvné zážitky z minulosti. Zmínil své přátele, prozradil i leccos o rodině a „malém Jáchymovi“. Rozhovor běžel spontánně, Josef T. ztratil zábrany a ostych hned na počátku a kouzelně promlouval o tématech, která se svým synem probírali na cestě vlakem do Ostravy. V několika případech se Jáchym ozval slovy: „Tati, tohle přeče neříkej.“ Jeho otec se nedal odradit a naopak prozradil nejspíš vše, co chtěl. V jemné mlze cigaretového kouře se oba dále zamýšleli nad svou tvorbou - tedy prózou u Jáchyma T. a dramatem u Josefa T.

Ve vypravování zazněla historka o dříve tak častém vesnickém jevu - o drhnutí peří, kdy tenkrát ještě malý Josef tajně poslouchal a zaznamenával dialogy a příběhy: „Bylo nádherné to poslouchat.“ A věřte, že bylo nádherné poslouchat také otce a syna - žijící umělecký život, mající nevšední zážitky projevující se v jejich tvorbě.

A konkrétní ukázka navázala v osm hodin. Jednalo se o divadelní hru Josefa Topola s názvem Kočka na kolejích v podání divadelního studia Neklid. Pouze dva herci na scéně, Erika Deutschová a Petr Verner, rozehráli situaci, kdy se mladí milenci vrací z výletu a čekají na vlak. Jsme svědky hádek, smíření, fantazií, smrti... Hudba druhého Topolova syna Filipa dodává tomuto představení kouzlo a působivost, vyplňuje přechody mezi jednotlivými obrazy. Jednoduchá scéna, kostýmy, hravý a básnický jazyk tvoří dokonalou symbiózu nutící diváka k zamyšlení nad prioritami v životě, nad pomíjivostí lásky, ale zároveň její nezbytností.

Z čtvrtečního večera se tak stal neobyčejný kulturní zážitek zahrnující v sobě nejen umění, ale i srdce obou autorů v roli „obyčejných lidí“.

VERONIKA LANGROVÁ

OKAMŽIKY • OKAMŽIKY • OKAMŽIKY • OKAMŽIKY • OKAMŽIKY

DUBNOVÁ ZASTAVENÍ - APRÍLOVÉ POČASÍ

Aprílové počasí je proti tobě stálé, zpívalo se v jedné písničce kdysi za dob mého mládí.

Aprílové počasí je stálé proti názorům a náladám lidí. Proti míru a proti válkám, proti lásce i nenávisti, i proti rozhodnutí ukončit vlastní život - třeba sebeupálením.

Šla jsem hned druhý den poté, co se jeden ze studentů upálil, kolem toho místa na Václavském náměstí. Na zemi ležela spousta květin, hořely svíčky, opodál se smály nějaké dívky (opravdu se smály) a nahoře u prodejny či bufetu s potravinami mi celkem dva mladí lidé během jediné minuty nabízeli ochutnávku polévky. Asi jsem vypadala tak hladová... a ani by mi to nevadilo, kdyby - kdyby to nebylo jen den poté a tak blízko místu, co tady umíral člověk. A kdyby se mi to nezдалo v té chvíli tak děsivě absurdní.

Je prý jiná doba, ne jako ta Jana Palacha, tam bylo zač umírat, - dnes přece nejsou

žádné důvody. Všichni jsme svobodní a všichni se můžeme mít tak dobře, jak jen to dokážeme. Záleží jen na nás samotných... Jen na nás.

Ne vždy je tomu tak. Všichni lidé nejsou schopní, a ne vždy vlastní vinou. Jsou třeba nemocní, staří, - ale také ne v každém zaměstnání je možné vydělávat spoustu peněz, ne každé zaměstnání je výnosné. Žijeme ve světě, kde je měřeno jen hodnotou peněz, jen spotřebou, jen konzumem. Ve světě, kde neplatí žádné zákony, kde agrese a zabití je cestou k míru, kde člověk je jen číslo, ekonomický ukazatel, bez hodnoty lidskosti, bez tabu tajemství. Ve světě, kde demokracie je chaos a anarchie, protože pro mocné a nejmocnější zákony ani dohody neplatí, pokud se oni svévolně rozhodnout jít jinou cestou... A tudíž žijeme ve světě bez bezpečí, a tedy i bez jistot, že jsou věci tak, jak být mají.

A mladí lidé bývali na nepravosti světa vždy citliví. A téměř vždy jej touží napravit. A protest mladého člověka tedy nikdy není protestem zbytečným. I když je jednou posuzován jako odvážný čin a jindy jako projev duševní lability či choroby. Aprílové počasí funguje i v dějinách...

Jen bolest z promarnění života by měla zůstat stálá... v srdcích těch, kteří mohou rozhodovat a kteří jsou mocní. A nakonec i v srdcích nás všech.

Ty dívky se smály. On už nikdy nebude. Tak nějak v tomto chaotickém světě za to všichni tak nějak můžeme.

Už proto, že žádný z těch mladíků nepochopil, že svým životem a smíchem můžeme dokázat více než planoucí pochodní.

Pokud však zůstanou plát i v našich srdcích, pak snad neumírali zbytečně.

MIRIAM PROKEŠOVÁ

Studuj a žij naplno. Jde to zároveň!**Velká Británie**

Jazyková škola OUT THERE Londýn

1 TÝDEN OD 3 900 Kč

Jazyková škola CL English Londýn

2 TÝDNY OD 5 800 Kč

Jazyková škola Embassy CES

2 TÝDNY OD 12 900 Kč

Cambridge, Oxford, Hastings, Brighton & Hove

Irsko

Jazyková škola MLI Dublin

2 TÝDNY OD 11 500 Kč

Malta

Jazyková škola NSTS

2 TÝDNY OD 9 800 Kč

- U některých kurzů možnost práce
- Volitelná délka a intenzita u Vašeho jazykového kurzu
- Možnost ubytování v rodinách, apartmánech, studiích a hostelech
- Záruka kvalitní výuky
- Pro klienty GTS International nejvýhodnější letenky a autobusové jízdenky

Informační a rezervační centrum 257 187 100 ■ po-pá 08:00-18:00, so 09:00-14:00 ■ (od 1. 4. 2003 po-pá 08:00-20:00, so 10:00-16:00)

GTS international Ostrava 1, Denisova 5, tel.: 596 115 324, po-pá: 9-18 hod.

gts.ostrava@gtsint.cz ■ www.gtsint.cz

 GTS international

Uzávěrka dalšího čísla je v **pondělí 12. května 2003 do 10.00 hod.**

Listy Ostravské univerzity, č. 4/2003, roč. 11 ● Vydává Ostravská univerzita, č. registrace MMO - 74/93-PP ● Internet: <http://www.osu.cz> ● Kontaktní adresa: Ostrava 1, Dvořákova 7, 701 03, tel.: 596 160 139, fax: 596 160 139 ● e-mail: jirina.vecerova@osu.cz ● Redakční rada: Jiřina Večeřová - šéfredaktorka; PaedDr. Milena Frydrychová; PhDr. Darja Jarošová; prof. RNDr. Erika Mechlová; PhDr. Šárka Zedníčková, Ph.D., Mgr. Ivana Gejgušová a Veronika Langrová ● Grafické zpracování a tisk: Repronis Ostrava ● Náklad 1000 výtisků ● ZDARMA

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 2263/98-P/1 ze dne 18. 9. 1998

Pěvecké sdružení moravských učitelů stoleté

3. část

Motto: „Potulný šílenec hledal zlatotvorný kámen ...“ R. Thákur

Pěvecké sdružení moravských učitelů (PSMU), založené roku 1903, povýšilo pod vedením F. Vacha sborový zpěv na umění. Ten přestal být pouze záležitostí společenské zábavy a zaujal své místo na úrovni uměleckého díla. Moravští učitelé odhalovali nejtajnější záchvěvy tvůrčího procesu skladatelů a v interpretaci jejich děl se odrážela duše národa i reakce na aktuální společensko-politickou situaci. Za vzor si je vzali i zakladatelé dalších nově vzniklých pěveckých sborů, např. Sbor moravských učitelek, Pražští učitelé, Pražské učitelky, Jihočeští učitelé aj.

Výrazně se změnila požadavky na kvalitu a náročnost sborových skladeb. PSMU obrátilo pozornost k vnitřnímu obsahu díla. Čeští hudební skladatelé se mohli spoleh-

nout na co nejdokonalejší provedení svých skladeb a neomezovali se ve svých výrazových prostředcích.

Nejvýrazněji byl PSMU inspirován Leoš Janáček (1854-1928). Skladba Potulný šílenec je jeho vrcholným dílem, které představuje jednotu filozofického obsahu, dramatickosti, vnitřního napětí i maximálního využití pěvecké dovednosti sólistů, mužského sboru a sbormistrovské dokonalosti dirigenta. Na nespočetných koncertech již déle než 25 let v barytonovém sólu účinkuje prof. PhDr. Jaroslav Hubáček, CSc., (Filozofická fakulta Ostravské univerzity), jenž je v současné době služebně nejstarším členem PSMU.

Umělecký vedoucí a dirigent PSMU Lubomír Mátl svým tvůrčím přístupem a invencí umožňuje i současné mladé generaci objevovat hudební krásu, filozofický obsah a aktuálnost díla Leoše Janáčka.

DR. ZDENĚK HERODES

ZLEVA: JAROSLAV HUBÁČEK A LUBOMÍR MÁTL

Vydané spisy, skripta a sborníky

Filozofie/sociologie/psychologie 8

Vydala: OU - Filozofická fakulta
Sborník OU č. 207/2002

Vědecký redaktor: Mgr. Tomáš Hauer, Dr.

Prodejní cena: 120 Kč

Počet stran: 234

Náklad: 100

Rok vydání: 2002

Vydání: první

Vazba: brožovaná

ISBN 80-7042-614-4

Anotace:

Katedra filozofie FF OU vydala sborník prací FF OU č. 8/2002. Na rozdíl od minulých sborníků se redakční rada rozhodla pro změnu jeho struktury. Sborník je nyní rozdělen do tří částí. První část - studie - obsahuje relativně ucelené studie odrážející svým obsahem odborné zaměření autorů. Druhá, prostřední část bude napříště jednotně tematicky zaměřena. V tomto případě zvolila redakční rada téma - politická filozofie. Třetí část sborníku je pak věnovaná diskusím a často podceňované recenzní práci.

Linqua et communicatio in sphaera mercaturae. Bohemica. Britannica.

Germanica. Rossica 2002

Odpovědná redaktorka:

Doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc.

Prodejní cena: 100 Kč

Počet stran: 232

Náklad: 100

Rok vydání: 2003

Vydání: první

Vazba: brožovaná

ISBN 80-7042-617-9

Anotace:

Linqua et communicatio in sphaera mercaturae je 10., jubilejním završením příspěvků z mezinárodních vědeckých konferencí týmu Filozofické fakulty, řešícího projekt Cizojazyčná řečová komunikace ve sféře podnikání (od r. 1999 v návaznosti na konference Rossica Ostraviensia). Sborník obsahuje stati českých, polských, slovenských a ruských odborníků (rusistů, bohemistů, germanistů a anglistů), které spojuje výzkum jazyka a řeči sféry podnikání, jeho popis, analýza a modelování.

